

Núm. DOGC 4002
Data DOGC 04.11.2003
Pàgina DOGC 21575

DEPARTAMENT DE BENESTAR I FAMÍLIA

DECRET

261/2003, de 21 d'octubre, pel qual es regulen els serveis d'atenció precoç.

L'atenció a la infància, en especial la que es dona dins el marc dels serveis socials, és un dels eixos fonamentals de l'acció de govern, i respon a la importància cabdal que per al futur de la nostra societat té el desenvolupament harmònic dels infants. Aquesta atenció que es realitza des de diferents àmbits com ara el familiar, el sanitari, l'educatiu, el social i d'altres, ha d'establir mecanismes que assegurin un tractament global, integrat i coordinat.

En el model d'atenció a la infància un dels àmbits que requereix una especial dedicació és el de l'atenció precoç, entesa com un conjunt d'actuacions de caire preventiu, de detecció, diagnòstic i de intervenció terapèutica, de caràcter interdisciplinari, que s'estén, en un sentit ampli, des del moment de la concepció fins que l'infant compleix els sis anys, abastant, per tant, l'etapa prenatal, perinatal postnatal i petita infància.

A Catalunya l'atenció precoç ha estat des de fa més de vint anys objecte d'especial preocupació per part dels pares i professionals i per l'Administració mateixa. En aquest sentit el Govern, mitjançant l'Ordre de 29 de juliol de 1985, va crear el Programa Sectorial d'Estimulació Precoç que va recollir l'experiència acumulada pels diferents centres d'atenció precoç existents en aquell moment i va regular la cobertura dels quatre aspectes fonamentals d'aquesta atenció: la prevenció, la detecció precoç, el diagnòstic i la intervenció terapèutica. També establia uns òrgans de direcció, participació i assessorament.

La consolidació del programa, la major cobertura de les necessitats assistencials i la millora en la qualitat de l'atenció va permetre que el programa es configurés com un servei social d'atenció especialitzada del Sistema Català de Serveis Socials, que forma part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública mitjançant la Llei 4/1994, de 20 d'abril, refosa posteriorment en el Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre. Després el Decret 206/1995, va adscriure, al llavors, Departament de Benestar Social, les funcions en matèria d'estimulació precoç, i va suprimir l'esmentat programa.

La recentment aprovada Llei del Parlament de Catalunya 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, dins el capítol 1, del títol V, sobre mesures destinades a infants i adolescents, dona un gir substancial i avança en la definició naturalista i abast dels serveis d'atenció precoç, de manera que es conformen com a serveis que tenen caràcter universal i gratuït per als infants fins els sis anys i llurs famílies i, per tant, un dret subjectiu al seu accés, en les condicions i d'acord amb el procediment que reglamentàriament s'estableixi,

dins un sistema de prestacions familiars que supera l'àmbit de la Llei 17/1994, de 16 de novembre, en matèria d'assistència i serveis socials.

Aquest Decret, per tant, ve a donar compliment a la previsió legal i efectua el corresponent desplegament reglamentari, i regula a la seva part dispositiva el caràcter universal dels serveis, la naturalesa i dret d'accés als serveis, el contingut, les persones que hi tenen dret, el procediment d'accés, els objectius, les funcions, el personal, els àmbits on es presten els serveis i les condicions materials que han de tenir els establiments, els serveis que conformen la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública i, finalment, l'acreditació als efectes de la concertació.

La norma en la definició dels serveis inclou com a novetat el concepte de criança, entès com l'actuació de suport i acompanyament a la cura que cal tenir del desenvolupament integral de l'infant.

Així mateix la disposició estableix un model assistencial coherent i que té en compte els nous models de família, les dinàmiques socials i també els avenços en les noves tecnologies pel que fa a aspectes com ara la detecció prenatal o la reproducció humana assistida, amb congruència, també, amb les previsions de la Llei de suport a les famílies en aquests àmbits.

Un altre aspecte fonamental és el de considerar que els serveis d'atenció precoç van destinats a tota la població infantil que presenta trastorns en el seu desenvolupament o que es troba en situació de risc de patir-los amb independència de quina sigui la causa d'aquest trastorn.

Això ha de permetre potenciar la coordinació i cooperació amb els centres i serveis d'ensenyament i de la xarxa sanitària general, així com la complementarietat amb la xarxa d'atenció especialitzada de salut mental i altres, per tal d'assolir una atenció global a les necessitats de l'infant i la seva família.

La disposició ha estat informada pel Consell General de Serveis Socials i ha estat sotmesa a informació pública, mitjançant l'Edicte de 26 de maig de 2003.

Per tant, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, a proposta de la consellera de Benestar i Família i amb la deliberació prèvia del Govern,

Decreto:

Article 1

Serveis d'atenció precoç de caràcter universal. Objecte

Aquest Decret té per objecte regular els serveis d'atenció precoç, el seu contingut així com les condicions i el procediment d'accés a aquests serveis, en el marc de la Llei de suport a les famílies i de l'ordenament dels serveis socials.

Article 2

Naturalesa dels serveis i dret d'accés

2.1 Els serveis d'atenció precoç es conformen com un dret subjectiu per a totes les persones que reuneixin els requisits que estableix l'article 4 i que tinguin la residència habitual a Catalunya.

2.2 Aquests serveis no estan subjectes a contraprestació econòmica per part de les persones i famílies que els rebin.

Article 3

Contingut dels serveis d'atenció precoç

Els serveis d'atenció precoç comprenen les actuacions següents, adreçades a la primera infància:

- a) La prevenció, la detecció, el diagnòstic i el tractament de trastorns en el desenvolupament, per a qualsevol etiologia.
- b) La criança, entesa com el suport i acompanyament a la família en la cura que cal tenir per al desenvolupament integral de l'infant.
- c) La prevenció de situacions de risc per antecedents personals o familiars.

Article 4

Persones que tenen dret als serveis i durada d'aquests

4.1 Tenen dret als serveis d'atenció precoç els infants, amb trastorns en el seu desenvolupament o amb risc de patir-los, des del moment de la concepció i fins que compleixin els sis anys.

4.2 S'entén per trastorn en el desenvolupament, la disfunció transitòria o permanent ja sigui de caràcter neurològic, psicològic o sensorial que presenta un infant en el seu procés de maduració.

4.3 S'entén per risc de patir trastorn en el desenvolupament, quan l'infant es troba en una situació de caràcter biològic, psicològic o social que dificulta el seu desenvolupament.

4.4 La durada dels serveis serà la que precisi cada infant i s'estendrà fins que les necessitats d'atenció puguin ser cobertes pels serveis de caràcter general, ja siguin educatius, sanitaris o socials o, en tot cas, quan compleixi l'edat de sis anys.

Article 5

Procediment d'accés

5.1 L'accés als serveis d'atenció precoç es pot efectuar d'ofici o a instància de part.

5.2 El procediment d'ofici l'insten els centres de desenvolupament infantil i atenció precoç directament o a partir dels casos provinents dels serveis sanitaris, dels serveis socials o dels serveis d'ensenyament.

5.3 El procediment a instància de part l'insten, mitjançant sol·licitud, els pares, els tutors o els guardadors.

5.4 El reconeixement i extinció del dret es produeix mitjançant document d'alta i baixa dels serveis emès pel Departament de Benestar i Família en aplicació de l'ordenament administratiu.

Article 6

Objectius dels serveis

Són objectius dels serveis d'atenció precoç:

- a) Atendre la població infantil des de la concepció fins que l'infant compleixi els sis anys pel que fa a la prevenció, la detecció, el diagnòstic i el tractament.
- b) Participar en la coordinació de les actuacions que es realitzen en aquesta franja d'edat.
- c) Participar en els projectes de coordinació interdepartamental.
- d) Assegurar equips experts en desenvolupament infantil.
- e) Garantir la continuïtat assistencial.

Article 7

Funcions dels serveis

7.1 Són funcions dels serveis d'atenció precoç:

- a) Realitzar un diagnòstic interdisciplinar: funcional, sindròmic i etiològic del desenvolupament de l'infant, de la situació familiar i de l'entorn.
- b) Efectuar l'avaluació continuada del desenvolupament de l'infant.
- c) Fer la intervenció terapèutica interdisciplinària a l'infant i al seu entorn immediat de forma ambulatoria i periòdica.
- d) Col·laborar i cooperar amb els serveis socials, sanitaris, educatius i altres que desenvolupin tasques a nivell de prevenció i detecció precoç dels trastorns de desenvolupament i situacions de risc en la població infantil fins als sis anys.

e) Orientar les famílies fent l'assessorament i suport als pares o tutors en els continguts que li siguin propis.

f) Orientar els professionals de l'educació infantil en les etapes de 0 a 3 i de 3 a 6 anys pel que fa als trastorns del desenvolupament.

7.2 Aquestes funcions es duran a terme en els àmbits de l'infant, la família, l'entorn i la societat.

Article 8

Personal

8.1 Per realitzar les activitats i funcions indicades a l'article anterior, els serveis d'atenció precoç han de disposar de professionals amb formació en desenvolupament infantil i intervenció familiar i social, que formaran un equip interdisciplinari, dirigit per un responsable tècnic.

8.2 Els establiments específics on es prestin els serveis d'atenció precoç que formin part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, han de comptar amb les especialitzacions en els àmbits de: neurologia infantil, psicologia clínica, logopèdia, fisioteràpia i treball social.

Article 9

Àmbits on es prestin els serveis i condicions materials dels establiments

9.1 Els serveis d'atenció precoç es prestin en un establiment específic o en l'entorn natural de l'infant.

9.2 Els establiments específics de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública on es prestin els serveis d'atenció precoç són els centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP), els quals han de reunir les condicions materials que s'indiquen a l'annex.

Article 10

Els serveis d'atenció precoç de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública

Dins el Sistema Català de Serveis Socials, integren la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, els serveis d'atenció precoç propis de les diferents administracions públiques i els serveis d'atenció precoç privats, que tinguin subscrits contractes de gestió de serveis públics d'aquesta tipologia.

Article 11

Acreditació

11.1. Els serveis d'atenció precoç que formen part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública han d'estar acreditats d'acord amb les condicions i els requisits que s'estableixin pel Departament de Benestar i Família.

11.2. Els serveis acreditats podran ser concertats i hauran de fer constar aquesta circumstància mitjançant la forma d'identificació que s'estableixi pel Departament de Benestar i Família.

Disposicions addicionals

1. Els serveis d'atenció precoç del Sistema Català de Serveis Socials, que no formen part de la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública, han de prestar, com a mínim, les actuacions en les condicions que estableixen els articles 3, 7.1.c) i 7.1.e), 8.1 i 9.1 d'aquest Decret.

2. Els infants estrangers que es trobin en el territori de Catalunya tenen dret, en les mateixes condicions que la resta d'infants, als serveis d'atenció precoç, en els termes que preveu la legislació vigent.

3. Als efectes de la participació democràtica dels usuaris dels serveis socials que preveu l'article 37 del Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, aquesta, pel que fa als serveis d'atenció precoç, s'efectua amb la participació activa dels pares o dels representats legals de l'usuari en el procés d'atenció terapèutica.

Disposició transitòria

Mentre no s'estableixin les condicions i requisits d'acreditació que preveu l'article 11 d'aquest Decret, els serveis d'atenció precoç que són de titularitat privada es poden concertar sempre que estiguin inscrits en el Registre d'entitats serveis i establiments socials i s'adaptin a la planificació establerta en el Pla d'actuació social vigent.

Disposició derogatòria

Es deroguen els articles 2, 4, i 5 del Decret 206/1995, de 13 de juny, pel qual s'adscriu l'atenció precoç al Departament de Benestar Social.

Disposicions finals

1. No serà d'aplicació, en tot el que s'oposi o contradigui la present disposició, el Decret 394/1996, de 12 de desembre, pel qual s'estableix el règim de contraprestacions dels usuaris en la prestació de serveis socials i s'aproven els preus públics per a determinats serveis socials prestats per la Generalitat de Catalunya.

2. Es modifica, el Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials, en l'apartat 2.2.2 del seu l'annex.

3. Aquest Decret entrarà en vigor el 19 de gener de 2004.

Barcelona, 21 d'octubre de 2003

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Irene Rigau i Oliver

Consellera de Benestar i Família

Annex

Requisits materials dels serveis d'atenció precoç

a) Espai físic:

Accés sense barreres arquitectòniques.

Despatxos per les entrevistes d'acollida i els diagnòstic mèdic, psicològic i social.

Àrees d'intervenció terapèutica de psicoteràpia, logopèdia, fisioteràpia i psicomotricitat, respectant que per a la realització de la fisioteràpia i psicomotricitat calen espais grans.

Sala d'espera.

Sala de reunions i per grups.

Lavabo personal.

Lavabo infants amb canviador.

Lavabo disminuïts.

Sala d'administració/ordinadors.

Telèfons amb contestador.

Espai pel personal (canviar-se i office).

Espai per arxivar historials, joguines i altres materials.

Compliment de les normes de seguretat per establiments públics i adequat per infants petits.

b) Material:

Tests d'avaluació diagnòstica i de seguiment, protocols i dossier de l'infant amb la història clínica completa (programa terapèutic individualitzat).

Telèfon amb contestador i fax.

Ordinador amb impressora.

Fotocopiadora.

Material didàctic pel treball individual adequat a cada edat (nadons, lactants, caminadors i infants fins als 5 anys).

Material de logopèdia.

Material de fisioteràpia.

Material de psicomotricitat.

TV, vídeo i càmera de vídeo.

Llitera.

Taules i cadires, bancs.

Bolquers per diferents edats.

Tovalloles i/o talles.

Microones.

Material bibliogràfic.

Arxivadors.

Disquets.